

EDINOST
 izhaja po trikrat na teden v šestih izdanjih ob **Goricih, Štajerskih in sobotah**. Zjutranje izdanje izhaja ob 6. uri zjutraj, vederno pa ob 7. urji večer. — Obojno izdanje stane: za jedan mesec f. — 80, izven Avstrije f. 140 za tri mesec 260 4.— za pol leta 5.— 8.— za vse leta 10.— 16.— Na naročbo brez priložene naročnine se ne jomlje osir.
 Posamežne številke so dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 20 svđ., v Gorici po 22 svđ.. Sobotno vederno izdanje v Trstu 30 svđ., v Gorici 40 svđ.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

Oglasni se račune po tarifu v petitu; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsegata avnadvih vestic. Poslana osmrtnica in javne obvestila, domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošljajo uredništvu: ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana so ne sprejemajo. Rokopis se ne vreduje.

Naročnino, reklamacijo in oglase sprejema **upravnistvo** julija Molina piccolo hiši, 3, II. nadst. Odprte reklamacije so proste poštne.

„Edinost je moč!“

Radi dogodkov v Podgradu.

Interpelacija poslanca Spinčiča, dr. Ladinja in tovaršev na njeg. ekselencijo gospoda ministra za notranje stvari.

(Konec.)

Klub jasnim postavnim določbam, članku XVI. državne postave z dne 5. maja 1862 in §. 96. istrake deželne postave z dne 10. julija 1863, po katerih bi moral najdalje v šestih tednih po razpuščenju zastopstva razpisati nove volitve ali sašasni upravni odbor ali pa projekta občinska uprava v služaju, da se je eventualni rekurs ročil povoljno, izpostavile so se volilne liste stoprav dne 1. oktobra tek. leta, torej po preteklu skoro desetih tednov.

Čas na pritožbe določen je bil do 6. tekočega novembra in bi morale biti volitve same že raspisane in v kratkem izvršene. Do sedaj izvajano zatezanje z volitvami se je pa poostriло s tem, da so izložene volilne liste popolnoma napačno sestavljene in da bo treba delati nove. Kasij pri 1200 volilnih, uloženih je bilo blizu 700 pritožb! To vse je gotovo po volji c. k. oblastim, ki si prizadevajo, da bi kolikor mogoče daleč odrinile postavno zastopstvo občine.

Ako se uvaža označeno postopanje oblasti in se primerja isto z ravnanjem v drugih občinah toliko glede na prvi kakor na drugi domnevni razlog, ko v mnogih drugih občinah često ni bila škoda le mogoča, nego so velike škode istinito tudi nastale, kakor na primer baš tudi v Podgrajski občini, kjer je svoje-dobno sodišče konstatovalo, da manjka v blagajni nekoliko tisoč goldinarjev, a je c. k. politična oblast, dolgo prej eposorjena na to po tedanji oposiciji, stoprav potem postopala in samo v toliko, da je odstavila župana, nemarno občinsko zastopstvo pa v miru puštila,

in ko so bili načelniki drugih občin vabjeni, opominjani in se jim je pretilo z dežurnimi globami, ako ne izvedejo včitev, ne da bi se bila razpustila občinska zastopstva zaradi zakatenjenih volitev in ko so se tudi v političnem okraju samem pred kratkem vrile volitve v nekaj občini tri leta po postavni poslovni dobi, ne da bi se bilo razpuštilo občinsko zastopstvo in da v neki drugi že sedaj niso izvršene, da-si je postavna poslovna doba prekoračena za dve leti in dva meseca, a občinsko zastopstvo vendar ni razpuščeno:

sklepali so mora torej, da ni nepristransko ono označeno in celo nepostavno postopanje c. k. oblasti proti bivšemu občinskemu zastopstvu, posebno pa proti načelniku istega,

PODLISTEK.

Ribičeva Jelica.

Vsekdanji prisori ina malomestja; — spisal

Fr. Kosec.

(Dalje.)

Lahko bi bilo opravljala Jelica kako delo ter pomagala očetu skrbeti za vsakdanjni kruh, a Ribičevke še sedaj ni zapustila povsem nekdanja bahatost in ponos na hčerko, katera si ni smela onečediti in obdrgniti lepo belih in gladkih rokic z nobenim mučnim delom.

„Le potrpi, Jelica, ti se vendar-le gotovo omozki, saj si tako lepo in izobraženo dekle! — Boš videla, kako imenitnega ženina ti še dohom!“ — Tako je tolatala svojo ljubljenko.

Razumevno je, da je nekdaj prevzetna in izbirčna Ribičevka skušala v sedanjih razmerah z vso žensko premetenostjo vjeti kakega dostenjneg ženina. Žal, da ni do tedaj hotel že nihče sesti na limanice!

Lahko si je torej razlagati Ribičevkino veselje, da dojde na obisk dr. med. Josip Brdnik.

deželnemu poslancu Slavoju Jenku, nego da je politično strastno, katerega pravi vzrok tidi v tem, da se c. k. namestnika ni sprejemalo pod slavoloki, ko je lani potovel po sodnem okraju Podgrajskem in da je moral v večih selih te občine opazovati poleg lojalnih izjav za Njegovo Veličanstvo, našega cesarja in kralja, pojave priljubljenosti samo za državnega poslanca onega okraja; kakor je tudi pripisovati činjenici, da je omenjeni zaupni mož c. k. organov pozdravil namestnika z nekim napisom in da je od tedaj postal tak zaupni mož.

Pri takib razmerah, katerim bodo že dodano, da posamežni uradniki tendenciozno naravnost hujskajo narod proti bivši občinski upravi in ker bi se morale volitve vrstiti v kratkem, smatrajo podpisani za svojo dolžnost, vprašati njegovo ekselenco, gospoda ministra nostenjih poslov:

1. Kako more njegova ekselencija glede občine Podgrad opravitičiti ravnokar opisano, strankarsko, politično strastno, celo protipostavno postopanje podrejenih organov, kakoršo ni navadno proti občinam, zastopanim po Italijanh ali njih savezancih?
2. Zakaj ni bil pravočasno in sploh ne rešen rekurs proti razpustu občinskega zastopstva?
3. Je-li njegova ekselencija pri volji zauzamati potrebno, da se izvrši volitve prej ko prej, postavno in nepristransko, in posebno pa, da se tu ne bode dogajalo sramotno kuropavanje glasov, katero v tej občini še ni navadno, a se pripravlja?

Dunaj, dne 11. novembra 1894.

Spinčič, dr. Ladinja, Biankini, Dapar, Perič, Hájek, König, Tekly, dr. Dyk, Sokol, dr. Gessmann, Purghart, Krumbholz, Čestmir, Lang, dr. Brzorad, dr. Šamanek, dr. Pacák, Březnovsky, Seichert.

Interpelacija

poslanca Spinčiča in drugov na njegovo ekselencijo g. ministra notranjih poslov in na njeg. ekselencijo g. finančnega ministra.

Že več časa čujejo se pritožbe proti ravnanju z davkopladevalci davkarja Zoila Borri v Podgradu v Istri.

Točki se, da on kujška narod zarad plačevanja petih goldinarjev od vsake hiše za presidenje cerkev v Podgradu, kakor tudi zaradi občinskih doklad in tudi drugače proti bivšemu občinskemu zastopstvu; da v uradu preklinja; da je dne 12. septembra t. l. v hiši Slavoja Jenka, kjer je do takrat bival, priredil s svojimi pisančevanje in na cesti demonstracijo.

III.

In on je sedel mej gospico Jelico in gospo Ribičevko na zeleni, rumenopasasti sofi.

Bilo mu je nekakršno eduno pri arci, saj ni vedel ali bi naj odgovarjal na ploho vprašanje sladkoprijazne gospo ali naj bi zrli v iskreče in kresoče se oči, v zardeli lici s tistima jamicama in ljubkokrogli podbradek Jelice, ki se mu je tako koketno nasmihala. Samo enkrat — kot golobrad gimnazijec — je bil slušajno začel v to rodovino, zato si početkom ni mogel razlagati te prevelike prijaznosti.

Jelice je bila mati že na vse zgodaj začnila, da mora biti z doktorandom prav posebno uljudno, zakaj morda je baš Brdnik — „on“.

In Jelica se je z radostjo in navdušenjem vklonila mamičini zapovedi, saj je sama tako nepopisno hrepnela po — „avbi“. Za življenje rada bi se mačevala nad nezačetnikom Lavričem, ki je v tem zapustil i kocrolaso Giselco ter se lotil bujnopratre, polonkrvne Mahorjeve Ele, — nad komptoristom Fortičem, ki je ignoroval vsa njena in mate-

Nekatere teh pritožb naznane so se njeg. ekselenci g. ministru finanč in deloma tudi njeg. ekselenci g. ministru notranjih poslov in prosilo se je za pomoč.

Kolikor je znano, poizvedovalo je o tem c. kr. okrajsko glavarstvo Volosko dne 6. in 7. oktobra t. l. tako, da je političen uradnik med drugim zaslišal tri mož na zapisnik. Zaslišanje teh treh mož zgodilo se je na eden način. Enoga zaslišal je politični uradnik samo o enej okolnosti. Pri drugih dveh, ki sta hotela izjaviti se o več dogodkih, prizadeval si je, da bi marsikaj ne prišlo v zapisnik, ali da bi se vsaj milojče zapisalo. Podeljai in ponovljeno preprički sprejel je v zapisnik vendar večji del dogodkov. Na noben način pa ni hotel zapisati, da davkar ujška narod proti prejšnji upravi občine radi občinskih doklad.

To pa niso edine pritožbe proti davkarju v Podgradu. Njegovo ponašanje bodi še posebno označeno sledеčim:

Janez Šajina iz Podbož zaostal je bil septembra meseca z davki. Ko je okolo 12. septembra t. l. prosil davkarja, naj bi z rubnijo poškal še nekolkokratni dnevi, skočil je baje davkar iz prostora, ki je pregrajen za uradnike, v prostor, kjer stoje stranke, zgrabil Šajino za suknjo, tresel ga in vrgol ga iz urada. Ko se jo Šajini zarubila edina krava, mu je c. kr. finančna direkcija v Trstu dovolila odplačevanje v obročih in je plačal prvi obrok v znesku 20 gld, in si s tem rešil kravo. Ali davčni sluga zarubil mu jo je zopet in odnal v nedeljo 21. oktobra t. l. — lep nedeljski poditek! — kateri dan se sicer nobenega družega v Podbožih zarubilo ni.

Dne 24. oktobra t. l. prišel je Šajina v davkarški urad, da bi z izposojenim denarjem poplačal ostanek svojega dolga. Zbesedila sta se zopet z davkarjem, ta je skočil iz uradniškega prostora v prostor za stranke, zgrabil Šajino za suknjo, tresel ga in peljal * pomokoči sluge k sodniku, kateri ga je drugi dan izpustil iz zapora.

Pri tej prilikti je omeniti, da tudi ta davkar slovenskim in hrvaškim strankam, skočiti izreceno zahtevajo pobotnice v svojem jesiku, izdajo le italijanske pobotnice, o čemur se sicer pritožujejo periodično. V tem obziru moralo bi se na podlagi veljavnih zakonov in na redeb vendar že odpomoći.

Na podlagi povedanega dovoljujejo si podpisani vprašati njiju ekselenciji gg. ministra notranjih poslov in finanč :

1. Je-li njiju ekselenciem znan način, kako se je dne 6. in 7. oktobra t. l. v Podgradu zaslišalo na zapisnik in kako moreta to opraviti?

rina vabila ter se ženil drugod, — nad koncipijentom Vencom, ki jo je za dijaških let zapisel večno zvestobo, a je sedaj niti ne pogleda več; kako rada bi se pokazala vsem tem kot „gospa doktor“! — Dozdevalo pa se je tudi, da se je hote delati neke gubice okoli ust, da postaja bujna in njena postava okornejša. Nedavno je prestopila petindvajseto leto in dnevi mladostni so začeli uhajati.

Jelice se je zato danes posebno okusno oblekla: rožnato, kratko domače krilo z dolgimi idrijskimi čipkami, okoli vrata drobne rudeče korale, na nogah nizke lakove cipele in črne svilene nogovice. Predno se je napotila v sobo k težko pričakovanimu gostu, stala je dolgo pred velikim zrealom ter se učila v nagibanji vratu, v igranji trepalnic in pregibanji rok. Ko pa je bila izkušnjo zadovoljna, vstopila je kakor nevedoča za Brdnikov poset.

Brdnik, ki je že par minut občudoval gospojino zgovornost, se je naglo dvignil ter se lahko poklonil.

„Nu, — tu je moja Jelica, gospod doktor!“ — hitela je posredovati starca, pri tem

2. Smatra li niju ekselenci za dobrojno srednjeevropsko kulturno državo, da nje uradniki v uradu preklinajo, narod hujskajo in se z davkopladevalci pretepajo in sta-li voljni potrebitno ukreniti, da se kaj tega zopet ne dogodi?

Dunaj, 6. novembra 1894.

Spinčič, dr. Ladinja, Eim, Tekly, dr. Slama, dr. Vašaty, Tilsler, dr. Brzorad, dr. Slavik, dr. Šil, dr. Kramar, Alfred Coronini, dr. Gregorčič, Biankini, Perič, Dapar, Kaftan, dr. Pacák, dr. Engel.

Naš užitninski davek.

V svoji seji z dne 1. oktobra t. l. je sklenil slavnostni svet Tržaški naprositi slavnostno c. kr. vlado, da mu ista dovoli še nadalje — in sicer za tri leta hkrati — pobirati dosedanje davke in doklade.

Ker je glas naših okoličanskih zastopnikov v mestnem zboru tržaškem glas vplijočega v puščavi, ker večina tega zobra noče slušati niti najtehtnejših argumentov, ker je povsem brezbrizna in brezčutna glede na notoriško bedo in revo okolice, katera beda se je pomnožila rapidno in se še množi po odpravi prostih luke in je dosegla sedaj blizu svojo kulminacijo, prisiljeni smo tudi mi povzdigniti svoj glas proti sedanju gospodarstvu občine Tržaške, odnosno proti ogromnim dokladam na užitnino.

Ze v mesecu decembru 1890. so se obrnili s posebno peticijo do državnega zobra oni okoličani, ki so bili pozneje zajeti v novo in po našem menenju veliko preširoko užitninsko črto. V tej peticiji so bili dokazali, da se okoličanom godi velika krivica, ako jih v tem pogledu združijo z mestom, odnosno, ako bodo morali plačevati iste doklade na užitnine, kakor meščani sami.

Zajedno so bili poslali okoličani posebno deputacijo do Njegovega Veličanstva,

da ne bi se vprejela in odobrila ona užitninska črta, kojo so bili predlagali finančni organi.

Toda vse je bilo zastonj. Priznavalo se je sicer, da so njih tožbe in pritožbe opravičene, toda podvreči so se morali ozirom na splošno državno korist.

Kot lojalni podaniki in zvesti državljanji so se tudi res podvrgli in so se, kakor so vedeli in znali, udali svojemu novemu položenju, dasi je že državna užitnina sama na sebi veliko previsoka za naše razmere, ako pomislimo namreč, kako težko

pa neštetokrat z najljubeznivejšim usmehom na svojih širokih ustnih ponavljala naziv, „gospod doktor“, misleča, da se mu tako še posebno prikupi. — „Veste, gospod doktor, moji Jelici ne nedostaja ničesar razum — moža . . .“

„Oh prosim te, mamica, — kaj si bo mislil gospod doktor!“ — karala jo je hčerka, zardela tja preko ušes in povesila sramežljivo svoje rjave oči: vse to se je bila naučila pred svojim zrealom! —

„Prosim vas, milostiva gospica, kaj naj si mislim?“ — miril jo je doktorand. — „Saj je vendar umetno, da je uzor vseki mlade in krasne gospodičine“ — tu se je naklonil k Jelici — „omožiti se čim prej in čim . . .“

— a ne z vsakim, gospod doktor! — poseglja je spretna Ribičevka v besedo. — „Fino izobraženo dekle, ki ume nemški, slovenski in še nekoliko francoski ter la

in drago je obdeljevanje polja po tržaški oklici in kako nizke cene ima sedaj vino. Še popred so naši kmetje izhajali z veliko težavo, ko niso plačevali nikake užitnine od vina, prodanega na debelo. Sedaj pa znaša tarifni postavek (Tarifatz) 4 for. za hektoliter vina v čebrih. Kolika gorostasna razlika med prej in zdaj, okoličanom na slabo!

Jedina tolažba je bila istim ta, da so se nadejali, da bodo finančne oblasti postopale kolikor moči obzirno. Prvo leto je tudi res bilo tako, žal, da se je posledno letos obrnilo veliko na slabše. Letos so postopali finančni organi jako strogo, in gola resnica je, da je marsikateri posestnik plačal užitnino od več hektolitrov vina nego ga je pridelal v resnici.

Torej že državna užitnina sama je za njih veliko, prehudo breme.

Kaj pa da rečemo o občinskih dokladah na užitnino? Te so pa naravnost nezgodne, vnebovpijoče.

Nočemo navajati tu vsega tarifa; podatki hočemo samo par vzgledov o užitninskem davku na vino, oziroma o občinski dokladi na to užitnino. Za vino v čebrih znaša ta tarifni postavek (Tarifatz) z 10% odbitkom, veljavnim do junija 1895, 3 gld. 60 nč., občinska doklada pa 6 gld. 80 nč.; za vinsko žonto in mošt tarifni postavek 2 gld. 70 nč., občinska doklada, **8 gld. 10 nč.**; za grozdje tarifni postavek 1 gld. 35 nč., občinska doklada 3 gld.

Iz teh številk je razvidno, da občinska doklada ni v nikakem razmerju z državnim užitninskim davkom, najabsurdnejše pa je to, da je občinska doklada na mošt in vinsko žonto veča, nego pa za vino. Kajti okoličani priejavajo vinsko žonto za svoje domače potrebe in od te piše najzadnje vrste morajo plačevati več občinsko doklado, nego pa za vino. Še na neko posebno krivico bi bilo tu opozoriti visoko c. kr. vlado. Mnogi izmed njih imajo namreč svoje vignograde izven užitninske črte, in morajo plačevati užitnino, ako hočejo prepeljati svoj pridelek v užitninsko črto, to je na svoj dom.

Kakor rečeno, je občinska doklada sploh prevelika, za siromašne okoličane pa je nezgodna in prěk in prěk neopravičeno breme, ako pomislimo, da isti ne uživajo jednakih ugodnosti z meščani — kajti naša oklica nima v nikakem pogledu značaja mesta —, da nimajo vsled zemljepisne lege, vsled klimatičnih razmer in pomanjkanja vode nikake industrije in po takem tudi ne drugih zaslužkov, in da vsled slabih letin, trne bolezni — trajajoče že mnogo let — in velikih težav pri obdeljevanju polja — donaša zemlja le malo prihodka.

In pri takih žalostnih razmerah naj bi tudi okoličani v jednaki meri z meščani doprinašali za razne mestne ustanove, od katerih nimajo prav nikakega dobička?

Sedaj pa nam je preiti k glavnemu argumentu proti toli visoki občinski dokladi, nameč k dejству, 'da občina niti ne potrebuje tako visokih dohodkov. Občina dobiva sedaj na dokladah na užitnino preko 1,200,000 gld. na leto. To je gorostasna številka, tako gorostasna, da moremo misliti le na slabo in neracijsko gospodarstvo, ako občina ne more izhajati pri tolikih dohodkih.'

Da ne bi občina trosila velikanskih zneskov za nepotrebne italijanske šole po oklici, katerim ni drugi namen, nego italijančiti slovensko deco (nedavno je dovolila n. pr. blizu 30.000 gld. za jeden italijanski otroški vrtec na slovenski Greti); da ne bi vzdrževala veliko preveliko število uradnikov in drugih organov po oklici v zgolj agitacijske svrhe, da ne bi trosila za razne nepotrebne naprave, izhajali bi lahko dobro in pošteno z veliko manjimi dohodki.

Z ozirom na vse to je želeti iskreno, da bi visoko c. kr. finančno ministerstvo ne ugodilo prošnji Tržaške občine za nadaljnjo pobiranje dosedanjih toliko visokih doklad na užitnino, dovoljenih do konca leta 1894., koje značijo najhujšo krivico posebno za naše okoličanske kmete, ki se

morajo boriti v potu svojega obraza za borno svojo eksistencijo.

Političke vesti.

Državni zbor. (Gospodska zbornica.)

Včeraj je imela gospodska zbornica svojo sejo. Predsednik se je najprvo spominjal smrti carja Aleksandra III. Rekel je med drugim: Ob smrtni postelji tega vladarja žalujejo ne le milijoni svetih podanikov, ampak tudi vse Evrops. Bil je prijatelj našemu previdenemu cesarju in Gospodu.

Na to so pričeli razpravo o zakonu o kupnji na obroke. Člani Leitenberger, Schor in dr. Unger so govorili za spremembo oblike, kakorčno je vprejela komisija gospodske zbornice. Proti tej obliki sta govorila Walterskirchen in grof Chorinsky. Ministra grof Schönborn in markiz Bacquehem sta govorila za vladni načrt, kakor ga je vprejela poslanska zbornica. Gospodska zbornica je vprejela prvih 5 paragrafov, deloma po sklepnu poslanske zbornice, deloma komisije gospodske zbornice, 6. in 7. s pa jo vrnila komisiji. Prihodnja seja bude v pondeljek.

Volilna preosnova. Kakor poroča "N. Fr. Press" so koalirane stranke vedno bolj približujejo menjenju, da naj bi se ustvarila nova kurija, v kateri bi imeli volilno pravico poleg industrijskih delavcev, in takih delavcev, ki plačujejo manj nego 5 gld. direktne davke, tudi oni slojovi ljudstva, ki ne plačujejo sicer nikakega davka, a morejo dokazati neko višjo stopnjo omike. Nadejajo se, da se pri prihodnjem posvetovanju, ki se bode vrnilo to dni, dočene sporazumljene med vido in koaliranimi strankami.

Shod zaupnih mož staročeške stranke snide se jutri v Pragi. Posvetovali se bodo — kakor poroča "Politik" —, kako bi se dala stranka povzdigniti moralno, kako te senejajti člane in kako priti do trdnejše političke organizacije.

Dogodki na Ruskem. Car Nikolaj je vprejel dne 14. t. m. državni svet ter navoril istega nastopno:

Po volji Najvišjega prišla je nad vseh teška žalost. Moj dragi oče, car Aleksander III, umrl je prerano. Preminoli vladar mi ni mogel pred svojo smrjo sporoti svoje volje, kako izreči zahvalo članom državnega sveta na njih svestrem službovanju. Ker pa vsem, kako zadovoljen je bil vsakdar moj oče z deli državnega sveta, moram si gotovo prisvajati pravico, da se Vam zahvalim v imenu preminologa. Bog mi pomozi, da budem mogel nositi vso težo državne službe, naložene mi predčasno.

Kakor se čuje, bodo pri mrtvalem odru cara Aleksandra poleg ruskih častnikov opravljale častno stražo nemške in avstrijske vojaške deputacije. Istopako se glasi, da položi cara prihodnji pondeljek k večnemu poštu.

Pred svojim odpotovanjem v Petrograd izdal je srbski kralj Aleksander nastopni proglaš: „Naznanjam svojemu narodu, da budem bival nekoliko časa izven domovine, želec v svojem in svojega naroda imenu izkazati poslednjo čast v Bogu preminolumu carju Aleksandru“.

Različne vesti.

God Nj. Veličanstva cesarice, ki pada na prihodnji pondeljek, praznoval se bodo v Trstu, kakor običajno, s službo božjo v stolni cerkvi pri sv. Justu. — Uverjeni smo, da se bode tega dne iz milijonov srce vernih, zvestih podanikov vzdigala k nebu iskrena prošnja: Vsega mogočni naj nam ohrani še mnogo let dobro preblago vladarice!

Za moško podružnico družbe sv. Cirila in Metoda v Trstu nabral je g. Filip Potočnik (po domače: „narodni koš“) 3 gld. 25 nč., katere so darovali gg.: Jakob Posega 20 nč., Kolb Josip 10 nč., Potočnik Filip 20 nč., Strukelj Anton 20 nč., Sirk Anton 10 nč., Zabrič Ivan 10 nč., Arko 10 nč., Sirk Josip 40 nč., Zabrič Ivan 20 nč., Ivan Zore 20 nč., Arko Ivan 20 nč., pri veseli družbi v kavarni „Tedesco“ dodali: Sirk 20 nč., Zabrič (da bi se dete narodno izredilo) 30 nč., pozna vesela družba dodala: A. Strukelj 10 nč., Sirk 10 nč., Zabrič 10 nč., Bernardini Pavel 10 nč., natakar Anton Jagodič 15 nč. in natakar Josip Jagodič 20 nč. ter Iv. Vouk 10 nč. — V Osnu so darovali: Fanica

S. Marica S. in Fran Vlah vsak po 1 krono, P. O. 30 st., Z. A. 20 st. in zaspani „renagat“ 20 st. — Vesela družba v gostilni „Viktoria“ darovala po g. F. Žitku 2 gld. — G. učitelj Kuret posal 1 gld. 40 nč.

„Tržaškemu Sokolu“ daroval je g. Josip Sirk — po „narodnem košu“ — 60 nč., ker se ni mogel veselice udeležiti.

Izredna skupščina odvetniške zbornice tržaške. Danes ob 11. uri predpoludne se je ustalila odvetniška zbornica tržaška v namen, da protestuje proti slovensko-hrvatskemu uradovanju v okrožju deželnega sodišča tržaškega. V sejo je došlo 71 italijanskih in 7 hrvatsko-slovenskih odvetnikov. Ti poslednji so bili: dr. Dinko Vitežić, dr. Matko Laginja, dr. Andrej Stanger, dr. Mate in Dinko Trinajstić, dr. Mat. Pretnar in dr. G. Gregorin.

Nepričakovani prihod naših odvetnikov je očitno depremiral italijansko večino. Ko je prišla na dnevni red III. in glavna točka, to je, predlog delegacije z ozirom na korake, kateri bi bilo v kreniti proti v poslednji dobi žirečemu se slovenskemu uradovanju, kateri predlog je prečital odvetnik-poročevalci dr. Dauraut, izprosil si je najprej besede dr. Vitežić ter predlagal, da se z ozirom na važnost vprašanja, o katerem bi bilo sklepati, odloži denašnja skupščina ter razdeli med člani zbornice prepis omenjenega predloga, v ta namen, da ga člani morejo natrjeno proučiti. Ta predlog bil je seveda odklonjen v smislu protipredloga odvetnika dr. Consolo. Prešlo se je na meritorno razpravljanje, pri čemer si je zopet prvi izprosil besedo dr. Vitežić.

Governika so protrgavali burno, ko je rekel med drugim, da ta predlog krši obstojede zakone in da kakor odvetnik, ki je prisegel pokorčino ustanovnim in drugim zakonom, ne more glasovati za ta predlog. Radi te opazke je dobil govornik ukor od predsednika. Sklenil je s predlogom, da se preide na dnevni red prško predloga delegacije. V razpravo je posegel na to dr. Laginja, ki je napravil se svojo mirno filozofijo globok utis na italijansko večino, posebno ko je končal z besedami, da smo se mi učili od Italijanov, kako trebaljubiti svojo domovino in svoj jezik ter da je sedaj na njih (Italijanih), ali zatajiti svoje učiteljstvo, ali pričnati ta nauk kakor nevreden.

Značilno pa je vsakako, da se nijeden italijanski odvetnikov ni upal pobijati izvajanja slovenskih govornikov in da se je celo poročevalci sam odrekli besedi, baje iz vroča, ker je stvar dovolj jasna.

Predlog delegacije bil je na to vprejet v imenskem glasovanju z 71 proti 7 glasih.

Odvetnik dr. Dukić, ki se ni mogel udeležiti radi bolesni, doposal je pišemo izjavo, da soglaša s predlogi dr. Vitežića in sodrughov.

Natančneje poročilo o podrobnostih te seje prinošemo prihodnji.

K poslednjim demonstracijam. Minoli torki prinesali so tukajšnji italijanski listi poročila o dogodkih na Velikem trgu in po drugih ulicah mesta, a te dogodke so po svoji navadi popačili in pretiravali takó, da se je moralno gnusiti vsakemu poštenemu Slovencu, dítajočemu take laži. Mi nismo reagovali na vsa ta napadanja, ker se čutimo prevzeti, da bi nas moglo doseči blato izvestne klike. Nekaterih dogodkov pa nismo niti omenili, ker smo doznali, da so se vrili vse drugače, kakor so jih opisovali izvestni listi. Tudi danes se omejujemo le na to, kar je pisala službena „Adria“ v svoji številki z dn. 14. t. m. „Il Piccolo“ in za njim drugi lahonski listi pisali so namreč, da so v ulici Barriera zaprli neka Schwagla, očeta in sina, ker sta napadla z nožem par mirnih meščanov. Drugi dan so isti listi popravili to veste tako, da se zaprti imenujeta Zorn. „Adria“ piše o tem dogodku v omenjeni številki: „Nikakor ni resnično, kar piše včeraj nek zjutranji list, da so namreč minoli večer zaprli neka Schwagla, očeta in sina. Krive so tudi podrobnosti o tem dogodku. Rosica je, da je Z. (Zorn. Ur.), očeta in sina, preteplja, ne da bi imela za to kakoršni kolizrok, neka družba, sestojeca iz 15 ali 20 oseb, ki je potem pobegla. Sin Z. je bil večkrat ranjen na licu. Oblast za javno varnost zasleduje te malopridneze“. — Dodati nam je še, da so takrat res zaprli Zornia mlajšega,

katerega so pa izpustili iz zapora včeraj ob 2 popoludne. Tu imate torej resnico: Slovenski ni tepel, ampak je bil tepen.

Iz Pirana nam poročajo, da so Piranska gospoda v tem tednu vabilo kmete iz Kaseta, Šempetra, Novovasi in iz Padeni, da naj pridejo v soboto (to je danes) v Piran, kjer dobesedno sastojiči in piti, kolikor se jim bodo poljubilo. Potem da se jim bodo nekaj razgalovali v njihovo veliko korist.

Nadejamo se, da kmetje niso šli na to limanico, kajti Bog sam vedi, kaj namerejo v poslednjih dneh nasloveci Piranci. Vsakako pa nam je dolžnost, svariti naše ljudi, da naj nikar ne slušajo sladkih zapeljivev, ako nečejo, da jih po takih tovariši ne bodo bolele glava danes ali jutri. Mnogokateri Piranci občaluje morda danes v zaporu, da je sledil sličnemu vabilu na jed in pijačo in — izgrede.

Socijalno vprašanje je zahteva pravičnosti. Na tem svetu bojujeta se neprestano lakovnost in pravičnost. Pravijo, da iz lakovnosti izvirata vse slova tega sveta; zato jo pa le težko premaga pravičnost.

Lakovnost ima svoj izvor v samoljubju in sebičnosti, pravičnost pa v ljubnosti do bližnjega. Vsak človek ima pravico do tega, da postane srečen, pravico do srečnega človeškega življenja in do popolne jednakopravnosti z drugimi ljudmi. A človek dosegne vse to še le tedaj, ko zavlada pravičnost — in tedaj bodo rešeno socijalno vprašanje.

A kje smo še? Daleč, daleč smo še od cilja. Da pa še prejem doberi pravičnosti, dolžnost je vsakemu večemu človeku, da raskriva rane človeške družbe, načetovati zdravila za iste ter kazati na pot, ki nas utegne dovesti do rešitve. Rešitev socijalnega vprašanja je tudi res odločilne važnosti za posneje rodo.

Razumljivo je, da socijalno vprašanje vzbuzira slasti vse one, ki imajo korist od sedanjega gospodarskega sistema, slonečega na podlagi sebičnosti in lakovnosti kapitalističkih Kresov, posebno Šidovskih. Nas Slovence ne more plačiti primerna rešitev socijalnega vprašanja, ker se ne bojimo pravičnosti, ker se ne bojimo politične enakopravnosti. Saj triplimo Slovenci vseh stanov vsled pritiska gospodarskih strank in vsled krivične razdelitve bremen in pravic.

Delavcu siromaku ne preostaja ni novič za starost; a naši bogati zavodi à la Lloyd in Strudthoff ne plačujejo njim pripadajoče tretjine v delavska podpora društva (dobi morali storiti to pa zakon), da bi tako vsaj nekaj olajšali delavcu plačevanje.

Poznamo delavca, ki je pri delu izgubil obe roki za vedenje, a ne more dobiti odškodnine, določene za slučajne nesodge; poznamo udovo s tremi nedorasliimi otroki, kateri je telešni voz str krepkega moša, a sedaj se nikdo ne zmeni za sirote.

To bi bila dva slučaja, a koliko bi jih nabrali lahko!

Kaj pa to, ako je od milijon 548 tisoč osemsto in dvajset udov raznih podpornih društev po Avstriji obolelo v letu 1892 40% in ako so to bolezni poškodile nad 10 milijonov goldinarjev ter so trajale 11 milijonov 719 tisoč in 488 dni. In ako računamo, vidimo, da so bolni delavci izgubili na zaslužku 5 milijonov, 859 tisoč in 719 goldinarjev.

Te podatke je navel v dunajskem parlamentu češki poslanec Dvořák ter prišel do zaključka, da delavski stan v Avstriji izgublja na leto valed bolesni približno 30 milijonov goldinarjev v zaslužku. — Socijalna pravičnost bi zahtevala torej, da vlada, občinski zastopi in pojedini podjetniki bolje skrbijo za zdravstveno stanje po mestih, po stanovanjih, stabilimentih in rudnikih.

Dokazano je statistično, da umre vsako leto skoraj trejetina na kužnih boleznih. Poglejmo le, kako razsajajo pri nas v Trstu davica, kose in tuberkuloza, koliko ljudi spravijo te bolezni k sv. Ani! A kaj delajo naši mestni očetje? Premislijo in studirajo že sto let, kje bi dobili vode, ki bi inspirala podzemeljski mestni amrad in gnoj, iz katerega ustajajo moreči mijazmi in bacili. Tu bi morali protestirati in kričati italijanski meščanje: Dajte nam zdrave vode! Altro che tabele bilingui! Hic Rhodus, hic salta!

Pripomniti bi bilo še, da med uverljimi je polovica otrok v dobi od 1—5 leta. Kje je vzrok temu? Na kratko: bolehave in zdelane

matere, nezdrava stanovanja, nezadostna in nezdrava hrana.

Kaj pa gledé na vnoči, ali smo tu na boljem? Ne! Ne treba iti na Dunaj, kamor privajajo brezvestni židovski senzali iz Moravske in Galicije 14 letne dečke in deklice ter jih takoreko prodajajo manjšim in večim obrtnikom, da se pačijo tam telesno in duševno, kakor je dokazoval dr. Ellbogen pri zadnjem higieničnem kongresu v Budimpešti.

Ni treba iti na Dunaj, sem rekel. Saj vidimo tudi, kako se v našem lepem mestu potepa na tisoče otrok, prepustenih sami sebi, za koje se ali ne brigata oče in mati, ali pa sta že umrli. Take nesrečne otroke bi morali spraviti pod streho — v kako vzgojevalnice. A za taka dobra dela nimajo denarja pri nas. Tu bi bilo hvaležno delo slavnih Legi, tu bi si lahko pridobila priznanje vsega prebivalstva — tudi nas Slovencev. Tako pa se trudi raznarodovati naše otroke na nenaraven in nepedagogičen nadin.

Ali nimata tu kos socijalnega vprečanja?

Za danes dovelj, drugi pot ved.

Miloš.

Iz Škednja nam pišejo dne 15. novembra: Prosim Vas, da mi dovolite nekoliko prostora v Vašem cenzionem listu, da odgovorim dopisniku iz Škednja na dopis, pridoben v „Edinosti“ z dne 13. t. m. (večerno izdanje).

Oj, Vi gospod dopisnik, ko bi bili Vi dobro — ali pa vsaj nekaj — pomislili, ne bi bili tako zagazili se svojim dopisom. Osemlili ste se prav do dobra; in kdo Vam je kriv? — Oh, kako daleč dovede včasih človeka nepremišljenost! Pravite, da je narodnost v Škednji zaspala, jaz Vam pa odgovarjam, da Vi še čisto nič ne veste o našem delovanju; kajti Vi sami vedno trateš das po nepotrebnem, mesto da bi nam bili v podporo pri našem trudopolnem delovanju.

Da je delovanju naše „Velesile“ še vedno enako, in že živahnejše, mi lahko pritrde ne samo domačini, temveč vsakdo, ako le malo pozna našo „Velesilo“. Eso Vam tukaj nekoliko dokazov. V letu 1892—93. imelo je društvo dohodkov 908 gld. 43 nč., stroškov pa 782 gld. 46 nč.; nadalje v letu 1893—94 dohodkov 848 gld. 95 nč., stroškov 650 gld. 80 nč.; od zadnjega občnega zhora in do danes pa ima še stroškov čez 100 gld. To vam boli v dokaz, koliko štrvuje to društvo, in vse to edino le za narodne namene. Pa naj bi prav lahko vedeli tudi Vi — ko bi le med nami bili —, da je skoro ni nedelje osiroma praznika, da bi društvo ne zabavalo svojih udov ter z istim vred tudi vse ostalo domače in drugo z istim čutečo lju stvo.

V dopisu pravite, da nečete navajati, kdo je kriv; seveda, ker sploh nobeden ni kriv, in če je kdo, ste to Vi same! Mer menite, da je res vse zaspalo, ker ste Vi pustili narodnost na stran? Ha, ha! kako ste zopet smešni.

Glede narodnega gibanja od strani društva in one osebe, koje hočete pikati se svojim dopisom, morem že reči, da več ni mogoče zahtevati. Ako se Vam pa zdi, da še ni zadostno, no, pa dajte se nam približati in pomagati, da se dohit zaostalo. Vi bi hoteli, da bi društvo kar okrog hodilo; ali mislite morda, da društvo dobiva podporo od vlade? Ne veste li, da nima nikakih dohodkov izven tednih društvenikov? — Da se to leto ni napravila veselica, usrok je ta, da nimamo za isto primernih prostorov. Vendar pa je društveni odbor že sklonil prirediti v primernem času svojo navadno veselico.

Da je bila sprožena pred letom misel o osnovitvi „bralnega društva“, je pač res; a da se isto ni osnovalo še do danes, vsrok je ta, da ni mogoče vdobiti primernih prostorov. Na tem ste bili krivi tudi Vi, kajti jaz sam sem Vas večkrat vabil in opominjal, da mi vsaj nekoliko pomagate. Ali veste pa, kako ste mi odgovorili vsakokrat? — Jaz nimam časa! Idite in delajte vi drugi! — Ravno tako je bilo, ko sem Vam rekel glede tam-burškega zbora. In sedaj si še upate tako pisati? — Oj Vi potuhnjenček! Ako ste res tako narodni, kakorčnega se kažeze v dopisu, tedaj le ven z podpisom, da nam bode mogoče soditi Vas.

Ako hočete biti opazovalec, opazovati bi bili morali tam, kjer je vredno; in ne tam, kjer je vse prav in v redu. Ako bi bili pisali na primer, da je pri „Gospodarskem društvu“ nekoliko smole, potem bi Vam bil še

jaz sam pomagal; isto se je že skoraj pred letom dni preselile v novo stanovanje, in — kakor sem slišal — samo s tem pogojem, da si da napraviti svoj napis, ker staro stanovanje bilo je v skritem. A žalibog istega še do danes videti ni. Tam ste tedaj morali nekoliko priporočati merodajnim činiteljem; a ne tam, kjer ni bilo čisto nič treba.

Konečno bi Vam pa priporočal, da postaneš najprej sami narodni in da se postavite v koleno onih, koji noč in dan delujejo v prospeh narodnosti, da se tako prepričate do dobra o vsaki mravlji, in potem Vam bo slobodno, prihajati z jednakimi dopisi na dan. Pisati je lahko in pri tem roke držati navkrit; a delati, to je drugo.

To Vam boli v pojasnilo!

Zapomnite si to! Na svetjevedenje tedaj!

Član „Velesile“.

Iz okolice nam pišejo: Kamor-koli se ozrem po vesoljenjem svetu, videti moram več žalostnih nego pa veselih prizorov. Da si razvedrim duha in se nekoliko razveselim, še sem dne 11. t. m. k otvoritveni slavnosti „Tržaškega Sokola“. Res veličastno je bilo vse. Izborno je bilo petje, izvrstna godba,

katero svoki so mi segali do srca ob prelepih slovenskih komadih. Toda pregor pravi, da ga ni veselja brez žalosti. Čudno, kaj ne, gospod urednik: žalostiti se pri veselicu! In vendar je bilo tako! Čujte, kaj me je utalilo nenačoma! Pri taki slovenski slavnosti, ko smo bili vsi zložni in jedini po krvi, je pad žalostno, ako hčete slovenskih staršev v taki družbi govorijo v tujem jesiku. Kje si čula, draga tovarišica, da bi govorili na kaki italijanski slavnosti drugače nego italijanski? Gotovo nikjer! Zakaj pa naj bi bilo tebe sram pričati v javnosti kdo da si? Zares, ta „favella del dolce si“ me je ranila v src. Tam, kjer smo vsi jedne narodnosti, je pad pregrano, govoriti v tujem jesiku. Od kod izvira ta preghra? Najbrže od tod, da ob domačem ognjišču kramljajo italijanski. Ni čudo potem, ako se spozabljuje tudi v javnosti! Prava Slovenka kaže svojo ljubav do naroda doma in v javnosti! A nikoli se ne sme sramovati svojega materinega jezika. Mnogokaj bi bilo še spregovoriti o tem predmetu, toda pustimo to za prihodnji!

Samo to mi dovolite, da spregovorim jedno besedo o glavnem točki: o govoru dra. Gregorija.

Gospod doktor je rekel na među v svojem govoru, da bela ruka gosposa in črna ruka delavčeva sta si jednak. To je bila poštena beseda meni iz srca — tako sem mislila vedno tudi jaz. Želim torej iskreno, da se to besede Gregorinove utisnejo v srce vsemu narodu, kakor so se utisnile meni. Veselé se še sedaj lepega govora Gregorinovega, klicem „Tržaškemu Sokolu“ krepak „Na zdar“!

Opazovalka.

Nadaljevalna šola za obrne učence v Gorici prične poslovati prihodnji tork od 5. do 7. ure včer. Nadaljni pouk bude vsak tork in četrtek ob isti uri in ob nedeljah ob 9. do 12. ure dop.

Magla smrt. Včeraj popoludne šel je siromašno opravljen, kakih 65—70 let star moh ob kanalu v ulici delle Poste vecchie. H krati je omahnil in padel v vodo. Dva mornarja italijanske ladije „Federico“, ki je zasidrana v kanalu in blizu katere je ponesrečil starec, skočila sta takoj za njim v vodo in ga spravila na kôpno. Starec se ni več zavedel. Prisotni stražar odpeljal je ponesrečenega na zdravniško postajo, kjer so se prepričali, da je umr. Poklicali so duhovnega iz bližnje cerkve sv. Antona, ki je moža previdel in kmalo zatem je starec umr. Zdravniki so konatatovali, da se ni zadušil v vodi, ampak da ga je bržkone zadela kôp. Nekateri trdijo, da je ponesrečen 70letni borač Ivan Jurada, bivši čuvaj pri južni železnici, toda službeno ni še dognana resnosten te trditve.

Cena soli. Te dni smo že omeli, da se s 1. januarijem 1894. podraži bela morska sol pri c. kr. zalogi v Piranu od 9 gld. 34 na 9 gld. 36 meterski stot. Nepremenjene pa ostanejo dosedanje cene pri c. kr. zalogah v Kopru (gld. 940), v Trstu (gld. 965) in na Voloskem (970).

Ogenj. Včeraj popoludne pojavil se je ogenj v skladislu tvrdke Klassing & C. v ulici Carpison. Vnele se je več zabojev gob, ki so bile že pripravljene na odpošiljatev. Služabniki tvrdke so pogasili ogenj, predno so še prihiteli gasilci. Škoda je par tisoč goldinarjev. Blago je bilo zavarovano.

Občno delavsko izobraževalno prava varujoče in podporno društvo v Trstu. Pridnji tork 20. listopada t. I. prične redni pouk v društvenih prostorih v ulici Donato št. 1, II. nadstr., točno od 7 do 9 ure včer. Predmet pouka:

1. Važnost delarskih društev.

2. Razgovori o delarskih razmerah v Trstu.

Predava g. M. Kamničič.

Delavec vseh vrst in njih priatelje vabi ODBOR.

Nezgoda. Židar Jurij Kraš, 52 let star, padel je včeraj raz neko ograjo, kakih 5 metrov visoko. Pobil se je močno na glavi in si zlomil desno roko. Odpeljali so ga v bolnišnico.

Konjska brca. Včeraj zjutraj čistil je 44letni hlevar Ivan Heibel konja. V tem ga je žival brenila takó silno na ramo, da mu je zlomila desno ključnico. Heibla so odnesli v bolnišnico.

Slovenci v Egiptu. „Dolenjske Novice“ pišejo, da živi v Aleksandriji v Egiptu okolo 4000 Slovencev, zlasti Slovenk v raznih službah. Doslej so bili ti naši rojaki brez vsake duine pomoči, nedavno pa je šel dol o. Frančišek Hubert Rant, rodom Gorenjec. Na rožnovensko nedeljo je v prvič slovensko provedoval.

Demonstracije dijakov v Gradcu. Kakor poročajo iz Grada, demonstrovali so dn 12. t. m. dijaki proti profesorju fizike drju. Pfaundlerju baje zaradi tegs, ker je v poslednjih izpitih vrpel nekoliko dijakov. Ko je pričel omenjeni profesor svoje predavanje, začeli so dijaki tako kričati in ropotati, da je moral pretrgati predavanje in oditi iz dvorane. Nekateri dijaki šli so domov, drugi so ostali v dvorani. Prof. Pfaundler se je vrnil in nadaljeval svojo predavanje pri zaprtih durih. Dne 13. t. m. ponavljale so se demonstracije, katerih se je udeležilo več sto dijakov. Ko je ustupil v dvorano prof. Pfaundler, nastal je tak ropot in vrič, da bi človek mislil, da ima galerijo tržaškega mestnega sveta pred seboj. Morali so posredovati rektor in doktor medicinske fakultete. Rektor je izdal oklic, v katere opominja dijake, da naj se vedejo mirno in dostojno, ker bode drugače prisiljen postopati z vso strogoščjo.

Čudni ptiči. Nek hudomušni lekarničar v Švicari, kanton Argau, napravil je te dni raznim učenjakom mnogo preglavice. Nalovil je namreč mnogo vrabcev, ki sedaj v sledi mraza niso prav nič bojazljivi ter jim pobaval perje v najrazličnejših barvah, izpuščavši jih tako šarenem zopet na prost. Takoj naslednji dan že bilo je čitati po raznih črnarskih listih o „čudnih, krasnih ptičih“, katero je kdo zna kak veter zanesel v kraje, kjer jih nikdar še ni bilo videti. Učenjaki jeli so se rosnno prepiprati o tem, od kod utegnijo ti ptiči prihajati in kakorčne vrsti da so. Ker pa je prepri postal zares že vroč, odkril je lekarničar tajnost, pripoznavši, da so se ti čudni, redki gostje „iz jutrovih dežel“ — izvalili v njegovi sobi. Učenjaki so na to seveda opustili daljnja preiskovanja, neudelenjali pa so se smiali.

Ujet slepar. V Ljubljani so zaprli predverajnjem jako nevarnega in dranega sleparja Maksa Öhma. Öhm, bivši tehnički risar, preselil se je bil letos spomladis iz Grada v Ljubljano, kjer je dobil službo v Tönniesovi tovarni. Početkom avgusta meseca pa je počagnil iz Ljubljane, ostavivši veliko nepravnanih dolgov in svojo ženo v veliki bēdi.

Kataril se je po Štajerski, Koroški, Dolnji in Gornji Avstriji, Solnogrškem, Tirolu in Italiji; živel je od samih sleparij. Da je osleparil mnogo ljudij in za izdatno svote denarja, razvidno je iz tega, da se je žnjim vozila soproga nekega Dunajskoga poštnega uradnika in parček je živel prav razkošno. Nadavno je Öhm med vožnjo isprševal avuje sopoloponike o njih rodbinskih odnosa in kaj je doznal kar je hotel, brzojavil je sorodnik svojih žrtev v imenu istih, češ, naj takoj odplošiljo denarja. Da je marsikdo sedel Öhmu na limanice, to se razumi, kakor tudi to, da je došil denar vsprijel Öhm. Ta slepar je sicer znal, da ga itač policija, vendar pa je bil tako predoren, da se je vrnil v Ljubljano. Tako ga je zadela njegova usoda. Izročili so ga doželnemu sodišču.

Zopot gozdni požari. V severni Ameriki razsajajo zopot velikanski gozdni požari, ki so se razširili po državah Mississippi, Arkansas in Tennessee. Škoda je ogromna; mnogo ljudij je poginilo.

Sodniško. Včeraj se je vrnila pri tukaj žnjim sodiščem razprava proti 23letnemu, že večkrat kaznovanemu težku Atiliju Liberali iz Trsta, zatoženemu javnega nasilstva. Liberali je due 7. oktobra t. I. zvečer razgrajal po Velikem trgu. Mimo prišedši stražar Požum mu je ukazal, da naj molči, toda Liberali je kričal še močneje; stražar ga je hotel na to aretovati, toda Liberali se mu je uprl z vso silo. Pribitela sta še druga dva stražarja, toda Liberali se je z vso silo upiral vse trem, jih opsoval in jim pljuval v lice. Sodniščo ga je obsodilo na 10mesečno ječo.

Policijsko. Minolo noč so zaprli 36letnega izvočnika Jakoba Z. ter postreščka Antona C. in Karla C., vsi trije iz Trsta, ker so razgrajali po ulicah. — Policijski oficijal g. Tiz je zapr včeraj 25letnega brezposelnega mesarskega pomočnika Alojzija Redicona iz Trsta, ker je due 30. avgusta t. I. ukradel Josipu Sepišu na parniku „Arpad“ žepno uro z vrtico vred, skupno vredno okolo 50 gld. — Po noči na 14. t. m. ulomili so neznanati tatori v klet posestnika Jurija Krobeca pri sv. Mariji Magdaleni dolnji hšt. 236 in odnesli par steklenic žganja in hleb sira, skupno vredno 36 gld. — Trgorec Gressari, stanovanec v ulici Sette Fontane hšt. 2, prijavil je policiji, da mu je včeraj ukradla njegova deklja iz zaprte pisalne miza sveto 500 gld. v gotovem denarju in pobegnila. Daleč nenda ne pride z ukradenimi novci.

Najnovejše vesti.

Dunaj 17. (Poslanska zbornica.) Minister-ki predsednik knez Windischgrätz odgovarja na interpolacijo poslanca Gessmana glede na dejstvo, da je list „Neue Freie Presse“ podkupljen od bolgarske vlade, izjavljajoč, da vlada ne more vplivati na gibanje in razmerje zasebnih časnikov, dokler niso po tem zadeti obstoječi zakoni. V tem slučaju že zato vlada ne more poseči vnes, ker niso dotediani podatki dokazani verodostojno, pač pa je omenjeni list priobčil več autorativnih izjav, o katerih je misliti, da morejo ovreči vse dotediene trditve. Vlada mora le obžalovati, da se take trditve porabljajo za parlamentarno delovanje, ki bi mogle skoditi osebam, stojecim izven parlementa.

Messina 17. Včerajšnji potres je trajal 16 sekund. Gornji del pomorskega svetlinika so jo porušili. Mnogo hiš je dobio razpoke. Okrajki raznih cerkv so se odtrgali. Strah je velik. Potres je bil čutiti po vsej pokrajini in tudi v Kalabriji.

Shangaj 17. Podkralja iz Seč-Vana so zaprli, ker je umoril nekega tartarskega generala, hotel tako pokriti neko ponovljenje. V Pekingu so zaprli generala Wei-a, ker je bil premagan pri Pjōng-Yangu. Generaloma Yeh in Nic so odvzeli čast in častna znamenja.

Trgovinske brzojavke. Budimpešta. Pšenica za spomlad 6.75—6.76 Koruna za november 6-50 do 6-55. Oves za spomlad 6.04—6.06. Rž nova 5-30—5-40. Koruza stará 5-45 do 5-50.

Pšenica nova od 78 kil. f. 6-60—6-65, od 79 kil. f. 6-65—6-70, od 80 kil. f. 6-70—6-75, od 81 kil. f. 6-75—6-80, od 82 kil. for. 6-80—6-85.

Ljuben 6-40—6-50; proso 5-20—6-20.

Pšenica: Malo ponudbe, povpraševanje omejeno

Kaslo fino Štajersko	88.—	94.—
Ječmen št. 10	9.25	9.50
" 8	9.75	10.—
Zelje kranjsko	11.25	11.50
Bepo	5.50	—
Krompir, štajerski	5.25	—
Proso, kranjsko	2.80	—
Leša, kranjska	8.—	8.25
Sphogerski	10.—	—
Mast ogerski	52.—	54.—
Kava Mocca	56.—	58.—
Ceylon Plant. fina	100 K. 183.—	185.—
" Perl	182.—	184.—
Java Malang	189.—	191.—
Portorico	161.—	162.—
Guatemala	178.—	180.—
San Domingo	158.—	159.—
Malabar Plant.	156.—	158.—
" native	172.—	174.—
Laguna Plant.	170.—	172.—
" native	—	—
Santos najnjeni	150.—	151.—
" srednje fini	147.—	148.—
" srednji	144.—	146.—
" ordinari	131.—	133.—
Rio oprani	—	—
" najnjeni	147.—	149.—
" srednji	141.—	143.—
Sladkor Centrifugal I. vrste	100 K. 29.50	—
Concessé	30.50	—
v glavah	32.50	—
razkošani	32.—	—
Riz italijanski fini	100 K. 19.25	19.75
" srednji	18.25	18.75
Japan fini AAA	17.50	—
" srednji	15.75	—
Raugoon extra	13.25	—
I.	12.50	—
II.	9.—	—
Petrolej ruskij v sodih	18.95	—
v zaboljih od 29. kil	5.80	—
Olje italijansko najnjeni	100 K. 66.—	67.—
srednje fini	56.—	58.—
bombažno, amerik.	34.—	37.—
dalmatinsko	35.—	36.—
Limoni Mesinski	zaboj	6.—
Pomaranč	—	—
Mandeljni Dalmatinski	100 K.	—
Bari	10.—	62.—
Prijoli	84.—	88.—
čičidi Dalmatinski	6.25	6.75
Pulješki	8.—	8.25
čokve Pulješke	14.—	—
Grške v vencih	11.50	12.—
Santanice	30.—	40.—
Vamparli	23.—	24.—
Če	30.—	36.—
Polenovke srednje velikosti	38.—	—
" veliko	36.—	—
" male	42.—	—
Slaniki v velikih sodih	18.—	—
" "	4.50	—

Trgovina z lesom.

Cene Kranjskega in Štajerskega lesu v poslednjih 14 dneh, postavljenega na kolodvor Trstu (To so cene, po katerih plačujejo tržaški trgovci z lesom).

Jelove deske	26 mm 8/14"	f. 52—58 za 1200"
"	19×20	7/14" 38—42
"	skurete 13×14	7/14" 28—31
"	14×15	7/14" 32—33
"	remeljni (morali)	70×70mm 25—27
"	35×70	13—14½
"	80×80	32—34
"	40×80	16—17
"	90×90	40—42
"	45×90	20—22
"	100×100	62—64
"	100×110	72—74
Bukove dile (testoni) 20mm 8/10"	22—25	
" mlinci (taflette) hrv. 8/10"	9%—10%	
"	bistri 8/10"	7%—8%
Po tramnih (fleri) 3/3, 3/4, 4/4, od 25 do 28.		
Trami 4/5, 5/6, 5/7, 6/8, 7/9 od 5—12 m. 30—33 kr. kub.		
8/10 in 9/11 6—12 m. 34—36		
Bordonali 10/12 in naprej for. 13—15 kub. meter.		
Zeljovini doskami je kupčija vedno mrtva; dobore se prodajo skureti in tudi trami srednjih debelin. Po bukovih mlincih in dlečah se vedno povprašuje in so tudi cene ugodne.		

Trgovina.

Moka in otrobi. Moka. Tekom tega tedna prodalo se je največ niskih vrstij za eksport. Te vrsti podražile so se povprečno za 20 nč. kvintal. Gledé drugih vrst bilo je tržišče zelo mlečno, kakor je, žal, že takaj čas. Vendar pa se cene držijo bolje in mendo bodo to vzrok boljši kupčiji v prihodnjem tednu.

Otrobi. Početkom tega tedna primanjkovalo je blago, zato je bilo večje povpršanje po njem; o zaključku pa je zopet omladilo, ker se pričakuje novih pošiljatev. Prodalo se je nekoliko vagonov mlinja "Walz" za november-december t. l. po f. 3.20 do 3.25 kvintal z vredo vred, loko železnica Budimpešta. "Econo" zahteva f. 4.25 in z druge roke f. 4.10 kvintal z vredo vred. "Mühler & Bäcker" in "Walz" plačevali so na drobo po f. 4.35 do 4.40. O zaključku utrujujejo se cene na Ogerskem ter zahtevajo kvintal po 10 do 20 nč. več.

Drobni otrobi. Položaj vedno ugoden, cene stalne.

Slanina in mast. Mirno. Slanina. Budimpešta: sodi po 200 do 250 kg. po for. 55.; po 100 kg. f. 55.50 in po 80 kg. f. 56. Mast: 3 komadi na 100 kg. po for. 51.50, 4 kom. po for. 51.—, franko Trst.

Goved. Od 8. do 14. t. m. prodalo se je v Trstu 512 volov in 28 krov klavne živine in sicer 27 volov iz Kranjske, 370 iz Hrvatske, — iz Istre, 213 iz Dalmacije in 2 domača. PLAČEVALI SO SE: voli iz Kranjske po f. 44.— do 45.—; voli iz Hrvatske po f. 43.— do 44.—; iz Istre po f. — do —; iz Dalmacije po f. 43.— do 44.— in domači po f. 45.— do 45.50; domače krave po f. 43.— do — in krave iz Italije po f. — do — kvintal mrtve vase.

Seno in slama. Seno I. vrste prodajalo se je v tem tednu po f. 3.55, II. vr. po f.

2.60 slama I. vr. po f. 2.75. in II. vr. po f. 2.— kvintal.

Surovo maslo, jaje in kokos. Kranjsko surovo maslo prodajalo se je v tem tednu v partijah od 20 do 30 kg. po 88 do 90 nč., v part. od 30 do 50 kg. po 86 do 88 nč., furlansko surovo maslo v part. od 20 do 30 kg. po f. 1.— do f. 1.04 in v part. od 30 do 50 kg. po 98 nč. do f. 1.— kilogram. Tolminsko surovo maslo I. vrsti po f. 1.04 do 1.06 kilogram.

Jaja na debelo po f. 3.20 do 3.50 sto komadov.

Kokosi po 1 gld. do 1.35 komad, piščeta po f. 1.20 do f. 1.60 par.

Krompir, navadni, na debelo po 2.40 do 3.10 kvintal. R. M.

SVOJI K SVOJIM!

Gostilna Ivana Trenca v ulici M. donina 4. 29. se priporeča slovenskemu občinstvu v obilen obisk. Točno se zmori izvrstna istrica in okoliška vina po najnjeni ceni. Točna postrežba z gornimi in mrljimi jedmi. 2-62

Bratje Ribarić, izdelovalci oglja v sv. Petra, priporočajo svoje zaloge v Trstu: via Ponzare řt. I. Piazza della Valle 2, via Madonnina 2, Piazzetta Cordatolu 2, z uhodom tudi v ulici Torrente po najnjenih cenah. Oglje I. kakovosti karbonin, kok, drva na metre itd. Naročite se spremiščo tudi z dopisom.

Alojz Suppanz urar, Corso Številka 39 v Trstu sprejema vsakovrstna, v njegovo stroko spadajoča naročila. — Govori slovenski.

Gostilna ANTONA VODOPIVCA ulica Solitario řt. 12 priporoča sl. občinstvu pristno vrapavsko vino, kakor n. pr.:

Črno, modra frankinja po 40, II. vrste po 32, bela rebulja po 36, riesling po 40 in sladki proskev po 18 kr. liter. — Družinam, od 5 litrov naprej, 4 kr. ceneje. Tudi prac domača kuhinja je na razpolago.

"Tržaška posojilnica in hranilnica" (registrirana zadruga z omejenim poroštvo) Via Molin Piccolo řt. I. I. nadstropje.

Dajo posojila na menjice in intabulacije proti 8% obrestim, na zastavo sreček in vrednostih papirjev pa proti 6%, obrestim. Od hranilnih ulog plačuje po 4%, obresti.

Uradni dnevi so: Vsak dan od 9. do 12. ure dopoludne in od 3. do 5. popoldne, soveda izvenčni nedelje in praznike. Izplačuje se vsaki ponedeljak od 11. do 12. ure dopoludne, in vsaki četrtek od 3. do 4. ure popoldne. Glavni deleži vojajo po 200 krom. Zadružni deleži se lahko plačujejo v mesečnih obrokih po 1 gld. torzna vsaki delež 10 gld. 1-26

Zaloga piva pivovarna bratov Reininghaus v Steinfeldu — Gradec in 156 zaloga kisla voda Mattoni's Giesshübler pri

A. DEJAKU, junior, v Trstu, via degli Artisti řt. 8. zastopnik za Primorško, Dalmacijo in Levant.

Podpisani je kupil "en block" od stečajne mase trgovino.

M. MILIC na voglu Piazza Gadola in Via Nuova 27, ter naznaja p. n. občinstvu, da dočim je storil potrebno prekrbeti trgovino z novim blagom, prodaja doseganje blaga po:

najnjeni razprodajalni ceni.

Priporočajo se slav. slovenskemu občinstvu za mnogobrojno obiskovanje, boči

Josip Rebech.

Maslo in buretina od leta 1894.

9 libar svetlega masla, ugodnega veka, napravljenega od kravjega mleka, hraničnega na paši, gld. 450; 5—7 kokosov, ki obilno nosejo gld. 350; 5—7 delih petelinov gld. 3—; 3 izredno velike rabe gld. 3—; 1 gor. izredno velika, težka 7—9 libar gld. 3—; 5 delih piščetov (poulardes) gld. 3—. Vas se pošljivo franko in brez troškov za omot s poštnim povzetjem, jamčič, da kuretina (perotina) dospe živila do cilja.

M. FEUR, Buczac, 22 (Galicija).

SVOJO VELIKO ZALOGO olja iz oliv priporoča 3-59

Enrico qm. Carlo Gortan via Casroma 4, Trst (naspr. pivarni Pilson)

Vozni listi in tovorni listi v Ameriko.

Kraljevski belgijski poštni parobrod **RED STEARNS LINIE** iz Antverpena direktno v

New Jork & Philadelphijo

konecijonovana črta, od c. kr. avstrijske vlade. Na vprašanja odgovarja točno: koncesijonovani zastop 50—1

Red Star Linie

na Dunaju, IV Weyringergasse 17

ali pri

Josip-u Strasser-u

Stadt-Bureau & commercieeler Correspondent der k. k. Öster. Staatsbahnen in Innsbruck.

Jak. Klemenc

TRST

Via S. Antonio řt. 1.

priporoča čestitim svojim odjemnikom in slavnemu občinstvu

novi prispevki blago za možke in ženske oblike, volenne robe in pletene zavratnice, spodnje kitije pletene in iz štofa, ogrinjača iz flanele, barbent beli, sivi in raznobarvan, majne, spodnje hlače iz volne in kotonine, nogovice volne in iz kotonine, rokavice, flanel za oblike, zraje bele in v raznih barvah, ovratnike, zapenitnice, židane zavratnice za možke, dožnike, židane robe, čopice, volenne komajo, volno in nogovice, kožuh, vino in mušo, kakor tudi vse ostale predmete za pouk v ročnih delih v šolah po najnjenih cenah. Pri vseh naročbah zagotavlja točno in pošteno postrežbo

Dobiva se najceneje v podpisani lekarni tako se naroča po pošti

Ubald pl.

Trnkóczy

lekar zraven rotovža v Ljubljani priporoča:

za Želodec: Marijicevski kroglič za Želodec, — Steklonica 20 kr., 6 steklenic 1 gld. 8 tucti, 4 gld. 80 kr.

Odejalne ali zlasti krogličje čistijo želodec pri zaborjanju, skakanju, želodeci, — Skalutija 21